

ضرب امنیت اسکانس در کشور پایین است

جعل موارد امنیتی بانک مرکزی

نازیا مهدیانی

زمانی ساده‌ترین راه تشخیص اسکانس اصل از تقلبی این بود که اسکانس را جلوی نور و روشنی قرار می‌دادیم و اگر نخ وسط اسکانس دیده می‌شد، خیالمان راحت بود که اسکانسمان اصل است اما این روزها علم جعل آنقدر رشد کرده که اکثر موارد امنیتی اسکانس‌ها قابل جعل است و دیگر با دیدن نخ وسط اسکانس نمی‌توان جعلی یا اصلی بودن اسکانس را تشخیص داد.

به گفته کامران صداقت، کارشناس و تحلیلگر مسایل اقتصادی بهترین راهکار افزایش ضرب امنیت اسکانس‌ها افزایش و آگاهی مردم است. بانک مر کزی هم با افزایش اسکانس‌های تقلبی در بازار و توزیع آن در بین مردم، مشخصات امنیتی و قابل بررسی اسکانس‌ها را منتشر کرده تا مردم با موارد امنیتی اسکانس‌ها آشنا شوند و قدرت تشخیص اسکانس واقعی از تقلبی را داشته باشند.
براساس اعلام بانک مر کزی؛ اولین ویژگی امنیتی اسکانس ۵۰هزار تومانی نخ ویندو است که در برخی نقاط اسکانس آن را به صورت ظاهر شده می‌بینیم و در برخی نقاط در داخل کاغذ اسکانس قرار گرفته که روی نخ ویندو عدد ۰۰۵هزارریال نوشته شده است و در مقابل نور به وضوح می‌توان آن را دید. اما نمخ دومی که اصل بودن اسکانس را نشان می‌دهد نامریی است و به چشم نمی‌توان آن را دید. نخ دیگری که در نزدیکی این نخ کار شده به نام نخ پنهان یا Embedded است. این نخ در اسکانس‌های ۱۰۰ و ۲۰۰تومانی در داخل خمیره کاغذ کار شده و با اشعه ماورابنفش در رنگ‌های سبز، آبی، زرد و قرمز قابل مشاهده است. واترمارک از دیگر نشانه‌های اصل بودن اسکانس است که وجه مشترک تمام اسنادی است که در سازمان تولید اسکانس و مسکوک بانک مر کزی تولید می‌شوند، یعنی هم در داخل اسکانس قرار گرفته و هم در کاغذ ایران چک. روی ایران چک واترمارک حکیم ابوالقاسم فردوسی به‌صورت سه‌بعدی کار شده و قابل مشاهده است.

الیاف فلورسنتی که در داخل کاغذ ایران چک‌ها به‌کار رفته از دیگر ویژگی‌های امنیتی ایران چکهاست و با قلم‌های نوری که نور فلورسنت را پخش می‌کنند و با لامپ‌های UV هم در چهاررنگ قابل مشاهده است.

بر روی ایران چک‌های ۵۰هزار تومانی طرح بارگاه حضرت امام(رضاع)، حاشیه بالای این طرح عدد ۰۰۵هزار که در سمت چپ این حاشیه قرار

گرفته و عدد ۰۰۵هزار که در زیر بارگاه قرار گرفته دارای مرکب برجسته هستند. همچنین نوشته ایران چک به فارسی و نوشته ۰۰۵هزار ریال به صورت برجسته بوده و زیری آن زیر انگشتان دست قابل لمس است. روی ایران چک‌ها دو نوع شماره‌گذاری وجود دارد که یک نوع آن شماره‌گذاری فارسی در بالای سمت راست است و دو رقم سمت راست آن به‌عنوان چک‌دییجت محسوب می‌شود. به این معنا که شماره سریال و پیش‌سریال با یک الگوریتم خاصی به هم مرتبط شده و با اعداد ثابتی حرکت می‌کنند و پس از انجام یک سری عملیات خاص ریاضی عدد خاصی حاصل می‌شود که در رقم سمت راست آن عدد به‌عنوان چک دیجیت انتخاب شده است. زمانی که تمام شماره‌های قبل از این دو رقم به سیستم داده شود، از روی چک‌دییجیت مشخص می‌شود که رمز و اصالت سند چگونه است. اگر اعداد دستکاری شوند دو رقم سمت چک دیجیت مسلما تغییر خواهد کرد که نشان‌دهنده ثبت غیرواقعی اطلاعات است.

مرکب حرارتی از دیگر موارد امنیتی در ایران چک است که روی ایران چک ۰۰هزارریالی لوگوی بانک مرکزی بـا مرکب ترمو یا حرارتی طراحی شده است. خاصیت مرکب ترمو این است که با قار گرفتن انگشتان دست روی آن و یک مالش کوچک، طرح و لوگوی بانک مرکزی محو می‌شود و باافاصله با کنار رفتن انگشت و قرار گرفتن طرح در دمای محیط مجددا به حالت اول بازمی‌خاهد گشت.

مرکب ضد کپی هم از موارد امنیتی است که ضرب امنیت اسکانس را بالا می‌برد، در زیر طرح بارگاه روی ایران چک ۰۰۵هزارریالی، چهار برگ با رنگ نارنجی وجود دارد که با مرکب ضد کپی طراحی شده است. این طرح در اسناد کپی با اسکن شده به رنگ قهوه‌ای تیره یا مشکی تبدیل می‌شود. دو ویژگی دیگر که بر روی ایران چک ۰۰هزارریالی کار شده و توسط مردم قابل تشخیص است به نام سیترو یا طرح ناقص دو طرف چک معروف است که در اسکانس‌های دیگر هم وجود دارد. این طرح به این شکل است که بخشی از طرح در روی سند کار شده و بخش دیگر در پشت آن و با قرار گرفتن در مقابل نور به صورت کامل قابل دیدن است.

یک کار تخصصی دیگر که در سازمان تولید اسکانس و مسکوک انجام می‌شود این است که طراحی تمامی اسناد امنیتی با نرم‌افزارهای امنیتی اجرا می‌شود و در این کار سعی بر این است که طراحی‌ها از نوع خطی باشد. در

گزارش یک

گزارش

۵۰ هزار تومانی

اولین ویژگی امنیتی اسکانس ۵۰هزار تومانی نخ ویندو است که در برخی نقاط اسکانس آن را به صورت ظاهر شده می‌بینیم و در برخی نقاط در داخل کاغذ اسکانس قرار گرفته که روی نخ ویندو عدد ۰۰۵هزارریال نوشته شده است

رنگ

الیاف فلورسنتی که در داخل کاغذ ایران چک‌ها به‌کار رفته از دیگر ویژگی‌های امنیتی ایران چکهاست و با قلم‌های نوری که نور فلورسنت را پخش می‌کنند و با لامپ‌های UV هم در چهاررنگ قابل مشاهده است

قدرت جعل اسکانس آنقدر رشد داشته که به گفته کارشناسان اقتصادی توانسته تمام موارد امنیتی مردمی با همان نشانه‌هایی که قابل لمس و مشاهده هستند را جعل کند و تنها نشانه‌های تخصصی هستند که ضرب امنیتی اسکانس و ایران چک‌ها را حفظ می‌کنند. با توجه به اینکه خریدوفروش‌های خرد با ایران چک‌ها ۵۰هزار تومانی در حال حاضر رایج شده است این باعث افزایش نشر نمونه‌های تقلبی آن در بازار شده است

۱/۰ میلیمتر

در یک نوع طراحی، از خط‌های فوق‌العاده نازک در حد ۰/۱ میلیمتر و نازکتر استفاده می‌شود

۱۲ مورد

ایران چک ۱۲ مورد امنیتی دارد که هفت مورد از ویژگی‌های امنیتی اعم از موارد نخ امنیتی، واترمارک داخل کاغذ، سیترو داخل چاپ، طرح مخفی، مرکب ترمو بانک مرکزی، مرکب ضدکپی و به‌طور کلی برجستگی مرکب ایران چک‌ها مربوط به مردم می‌شود و به‌راحتی قابل رویت و تشخیص است.

گزارشگر «شرق»

در همه جای ایران باشید

سوزه‌ها و گزارش‌های خود را برای ما به ایمیل sharghline@sharghdaily.irبفرستید یا به شماره ۰۲۶۰۴۶۹۹۰۰ پیامک بزنید یا با ۸۸۶۴۰۲۶۰ تماس بگیرید.
«شرق» با کمک شما خواندنی‌تر می‌شود.

گزارش دو

گزارشی از وضعیت کودکان کار در سیستان و بلوچستان

داروفروشی کودکان کنار خیابان

مینا عینی‌فر

خانه‌هایی که با دست‌های خالی ساخته شده‌اند، می‌گوید اینجا گوشه‌ای دورافتاده از زندگی بقیه آدم‌های شهر است. جایی که در نقشه رفت‌وآمد عادی روزانه حذف شده و به ورودممنوع‌های ذهن مردم شهر اضافه شده. اما کودکان این محله‌ها هم باید زندگی‌شان را بگذرانند.
واحدی درباره چهره محله‌های پرمعضل زاهدان می‌گوید: «ما در تهران تجربه شناسایی در محلاتی مثل دروازه غار، خاک‌سفید و دره‌رحزان را داشتیم که همه خوف واردشدن به آنها را داشتند. در زاهدان هم روال به همان ترتیب بود. چهره محله‌ها هم مشابه همان چیزی بود که در محلات تهرانی دیده بودیم. اولین چیزی که در بدو خواندن آن پیدا کند.

این یکی از صحنه‌هایی است که تیم شناسایی جمعیت امام علی (ع) در سیستان و بلوچستان با آن روبه‌رو شدند. اما همه کودکان کار در سیستان و بلوچستان شانس مدرسرفتن را ندارند. این کودکان در شهرهای مرزی با مضضلات متفاوتی روبه‌رو می‌شوند. آنها در نقطه‌ای به دنیا آمده‌اند که قاچاقچیان حرفه‌ای مواد مخدر مشغول کارند و کودکان برای آنها نیروی کار ارزان به حساب می‌آیند. تیم‌شناسایی که بعضی از این کودکان را در تهران و چند شهر دیگر تحت پوشش گرفته، حالا شناسایی محله‌های پرمعضل در سیستان و بلوچستان را آغاز کرده است. مهیا واحدی عضو تیم شناسایی درباره روند شناسایی وضعیت کودکان کار و محله‌های پرمعضل این استان به «شرق» می‌گوید: «در سیستان و بلوچستان انواع کار کودکان، از کارهای نسبتا سالم مثل کار در مغازه تا کارهای آسیب‌زایی مثل فروش مواد، دیده می‌شود. ما با هدف بررسی وضعیت کودکان کار و محلات معضل‌خیز به این استان رفتیم. زاهدان را دیدیم و اطلاعاتی درباره زابل و چند شهر دیگر هم به دست آوردیم. سیستان و بلوچستان استانی مرزی است و با معضل مواد مخدر درگیر است، به همین دلیل کودکان کار هم در آنجا با مواد سروکار بیشتری دارند. در بعضی روستاهای مرزی صعب‌العبور وضعیت اجتماعی به مراتب بدتر است».

او مناسکادات گروه را اینطور توصیف می‌کند: «در هر مغازه‌ای در بازارهای این شهرها می‌شود بچه‌ای را به‌عنوان فروشنده، پادو یا کارگر دید. حتی در بازار محلات خوبی که مردم در آنها رفت‌وآمد دارند هم این روال کاملا طبیعی است. بنابراین به نظر می‌رسد قانون کار در این شهرها چندان موضوعیتی نداشته باشد. در خیابان‌های زاهدان، مغازه به مغازه می‌شود بچه‌ها را دید که به شکل پادویی یا دست‌فروشی مشغول کارند. این شکل نسبتا سالم کار بچه‌هاست. در شکل آسیب‌زاتر آن، مواردی دیدیم که بچه‌ها در خیابان دک‌هایی با مقوا درست کرده بودند و قرض‌هایی مثل ترامادول، ریتالین، روانگردان و آرامبخش‌های قوی می‌فروختند. در خیابان و سر چهارراه‌ا گاهی ماشینی می‌آمد، پول را می‌داد و بچه قرض را می‌فروخت. وقتی پرس‌وجو کردیم متوجه شدیم اغلب بچه‌های کار در زاهدان از محله‌های شیرآباد و کریم‌آباد هستند. این دو از محلاتی بودند که بعضی مردم می‌ترسیدند از آنها عبور کنند.»
فاضلاب‌های جاری در معابر، سرنگ‌های افتاده در گوشه و کنار و

۳			۱	۸	۲
۷			۲	۴	
۹		۱			
		۳		۸	۶
۸		۳	۵		
۴	۷	۲			۵
۲	۹		۱		۸
	۴			۷	۶
		۶			

۲			۵	۹	۴
	۷	۶		۱	۲
		۶		۳	۸
	۳		۵	۲	۴
		۸	۴		۱
۶	۳	۴	۲		
۷	۱	۳	۲		
				۷	۹

سودوکو سخت ۹۸۹

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ۹۸۹

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۶	۷	۹	۸	۳	۴	۱	۲	۵
۵	۸	۲	۱	۷	۳	۴	۶	۹
۳	۴	۱	۷	۵	۶	۷	۹	۸
۸	۲	۴	۵	۶	۳	۹	۱	۷
۹	۳	۵	۷	۱	۸	۴	۶	۲
۱	۶	۷	۲	۳	۹	۵	۸	۴
۲	۹	۶	۳	۷	۱	۵	۸	۳
۴	۱	۳	۶	۸	۵	۲	۷	۹
۷	۵	۸	۴	۹	۲	۶	۳	۱

۹	۸	۱	۳	۶	۲	۴	۷	۵
۶	۲	۵	۹	۷	۴	۳	۱	۸
۳	۴	۷	۱	۵	۸	۹	۶	۲
۷	۱	۵	۳	۶	۲	۴	۷	۸
۲	۶	۹	۷	۴	۱	۵	۸	۳
۵	۴	۲	۸	۶	۷	۹	۱	۳
۸	۳	۶	۷	۱	۳	۹	۷	۲
۸	۹	۳	۶	۱	۵	۲	۴	۷
۱	۷	۲	۳	۹	۸	۵	۶	

جدول ۱۹۹۱

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۴	۱۱	۱۰	۳	۵	۲	۱۲	۱۳	۶	۷	۸	۹	۱۵	۱
۲	۵	۱۲	۱۳	۱۰	۳	۵	۲	۱۲	۱۳	۶	۷	۸	۹	۱۵
۳	۶	۱۳	۱۲	۱۱	۴	۱	۱۵	۱۴	۷	۸	۹	۱۰	۲	۳
۴	۷	۱۴	۱۵	۱۲	۱	۱۵	۱۴	۷	۸	۹	۱۰	۲	۳	۴
۵	۸	۱۵	۱۴	۱۳	۲	۳	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲
۶	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۳	۴	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳
۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۴	۵	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴
۸	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۵	۶	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵
۹	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۶	۷	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱۰	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۷	۸	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱۱	۱۴	۱۵	۲	۳	۸	۹	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۲	۱۵	۳	۴	۵	۹	۱۰	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۳	۱	۲	۳	۴	۱۰	۱۱	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱۴	۲	۳	۴	۵	۱۱	۱۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۵	۳	۴	۵	۶	۱۲	۱۳	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳

گوسفند عربی - بخشی در مراکز خدمات درمانی - سازمان جاسوسی آمریکا ۹ - معدنی - ردیف، طبقه - زینت روی انگشتر ۱۰ - S - فاقد شهرت - نوعی ماهی استخوانی آب‌های شیرین ۱۱ - از درجات نیروی دریایی - مخدر توهم‌زای صنعتی - صدمترمربع ۱۲ - الهه عشق در اساطیر

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

جدول ۱۹۹۲ ■ طراح: ییزن گورانی

افقی:

۱- شهرستانی در استان البیـرز - مخترع برق
۲ - هیدروسفر - شکسته - دام صیاد ۳ - صفحات داخلی روزنامه - میوه نخل - مجال و فرصت
۴ - فهرست غذای رستوران - چه بسیا- مینیاتوربست
۵ - نام قلم‌همنظر(ع) - پایتخت کشور بوتان - کتابی درباره رشادتهای مردم خرم‌شهر نوشته سیده‌اعظم حسینی
۶ - نفس - مخالف - سازمان فضائوردی آمریکا
۷ - سخن کذب - عارضه‌ای ناشی از رشد مهارکسیخته سلول‌های بدن - گازی از هالون‌ها ۸ - بازدارنده حرکت چرخ انومبیل - شهری در استان اصفهان - عقیم
۹ - نیروگاه شمال کشور - نام مستعار زنده یاد کیومرث صابری قومنی - پرخور ۱۰ - پوست دانه گندم - پاکان
- تکرار یک حرف ۱۱ - ساز شکسته! - اعلامیه تبلیغاتی
- آباشته‌شده روی هم ۱۲ - تایر بدون تیوب - فرزند زاده - پیسر عرب ۱۳ - خبرگزاری دانشجویان - ظروف مسی می‌سازد - پی‌بندی ساختمان ۱۴ - یک نفر - از حواس پنج‌گانه - بیماری نارسایی کلیه ۱۵- تحلیل رفتن یک سلول - هرچومرط طلب.

عمودی:

۱ - پیسر و مسن - دم و بازدم - کلمه پرسش
۲ - بعد از مهر - سند - برجسب ۳ - خلا- کندر - آسان
۴ - موش زیل و معروف کار توتنی - تاکئون - مخلوطی از شن و ماسه و سیمان و آب ۵- میوه پاییزی - درختچه‌ای زینتی با گل‌های خوشه‌ای ریز - آخرین رهبر شوروی سابق ۶- تنگ چشم - آب گوارا - ضمیری انگلیسی
۷ - فرماندهان - نامه- از توابع استان گیلان ۸ -